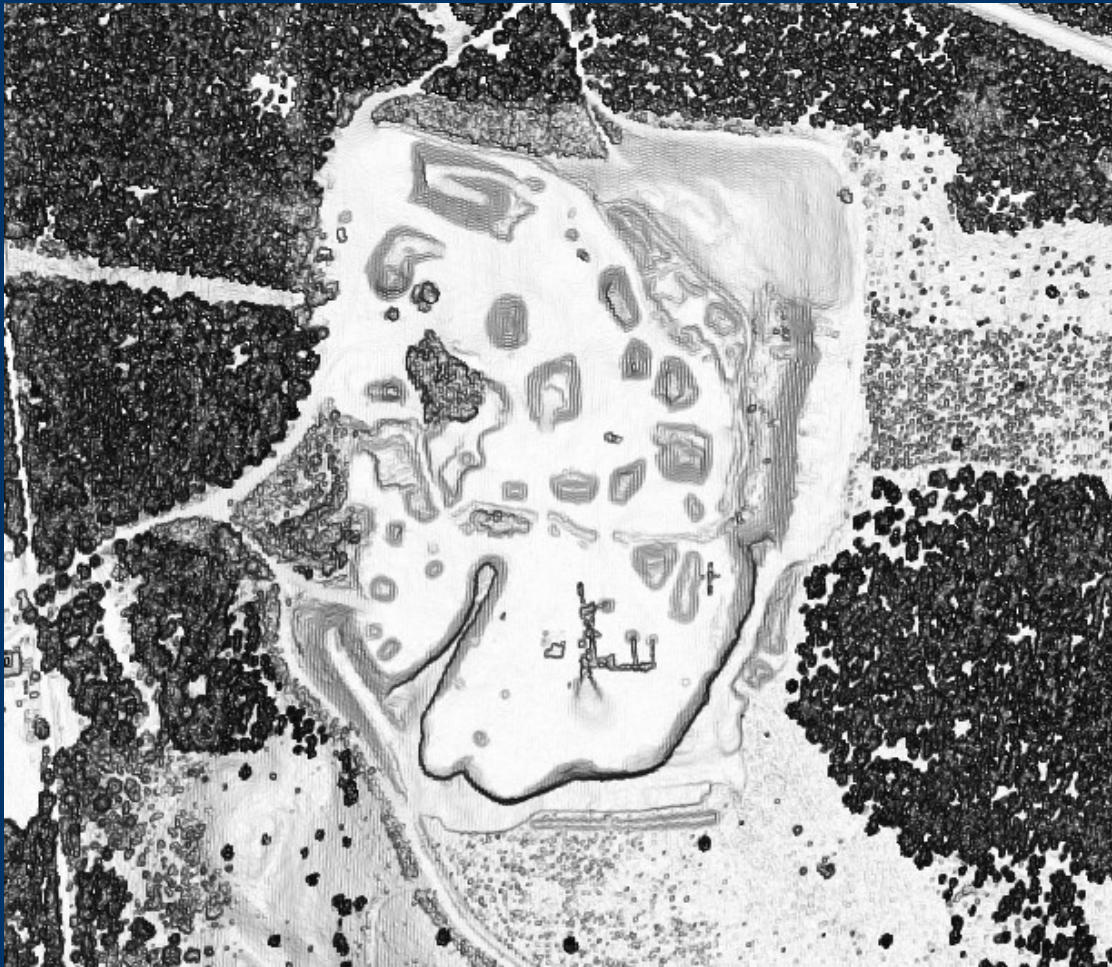

OL Laser till kartritning

Kartritarutbildning SOFT 2011-06-29

Jerker Boman: jerker.boman@home.se

Agenda

Laserdata

Exempel på grundmaterial

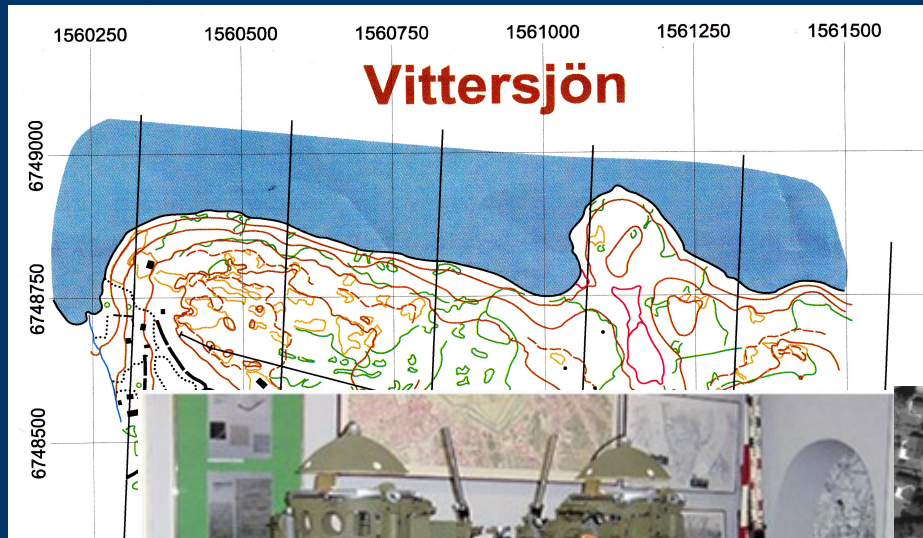
Exempel från terrängen

OL Laser programmet

OL Laser övningar om tid finns

Grundmaterial Historik

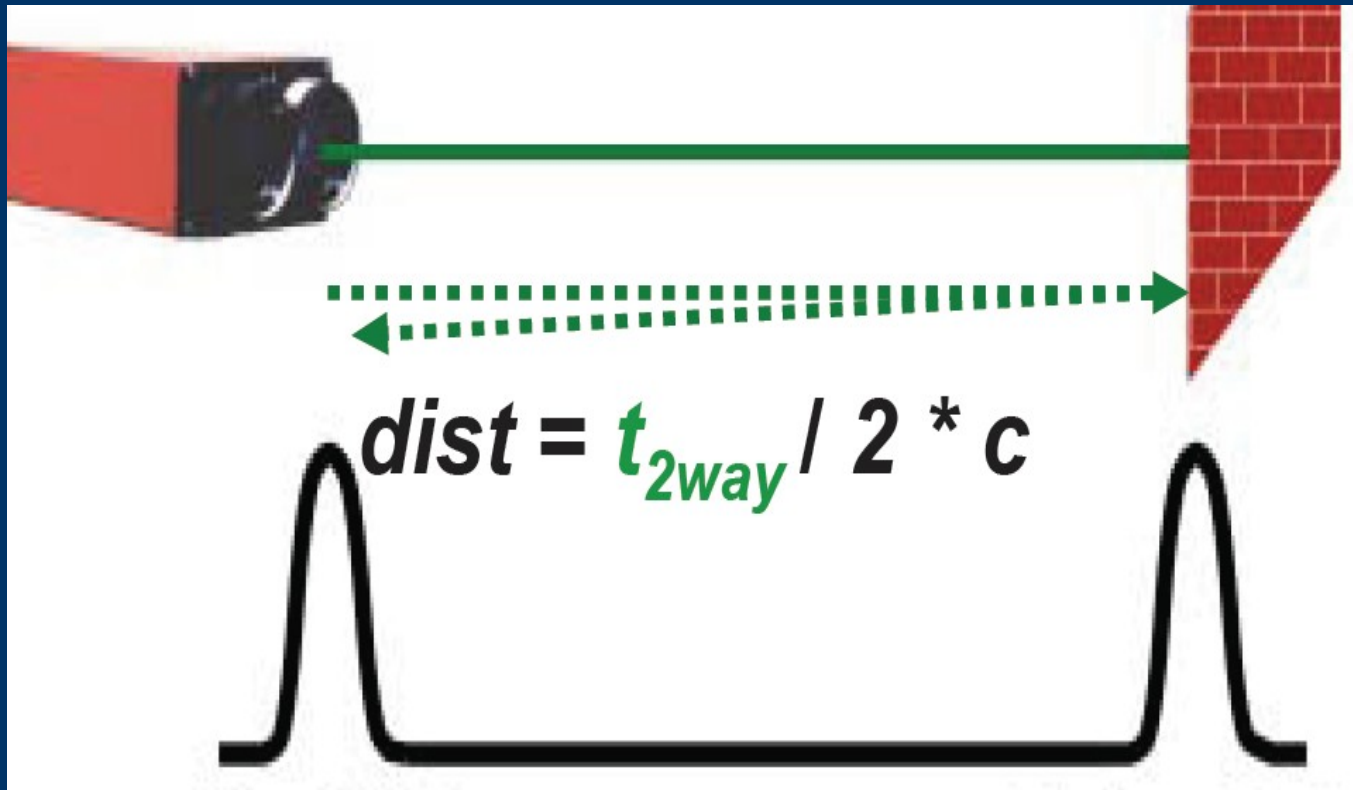

- Stereoinstrument
- Ortofoto

Laserskanning, hur går det till?

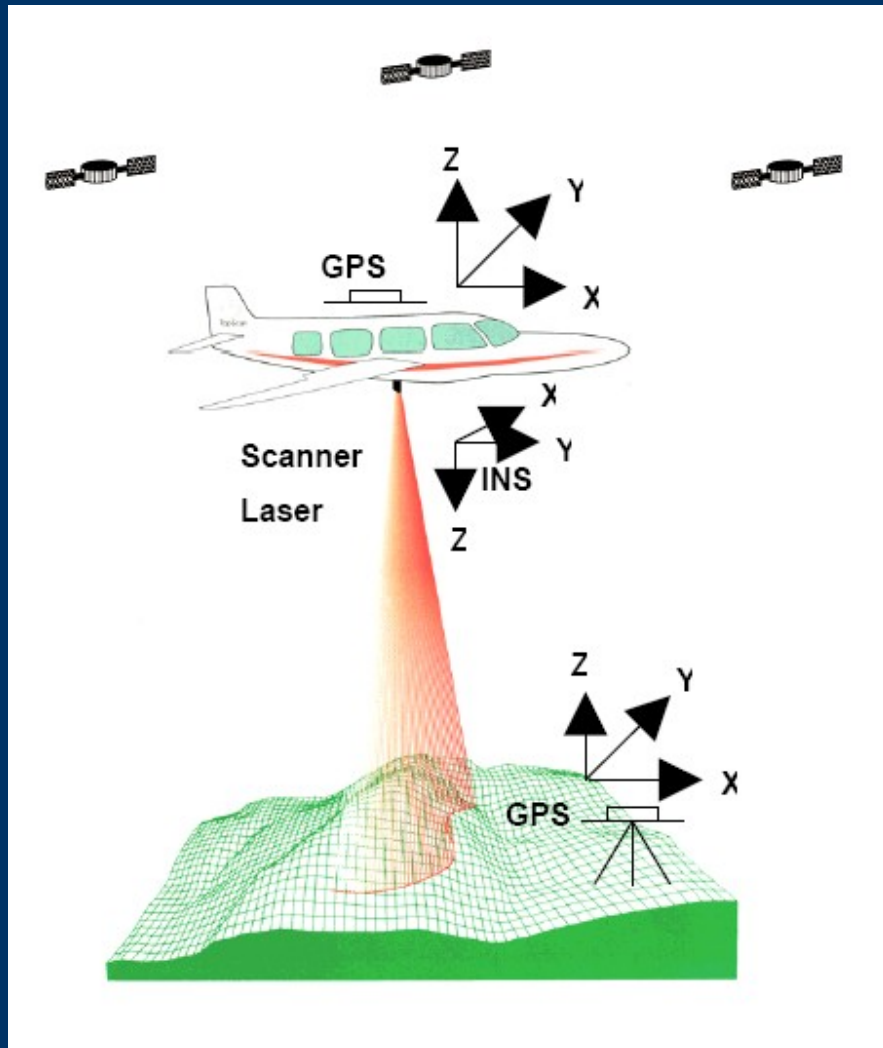
Avståndet = Tiden x Hastigheten

Laserskanning, hur går det till?

Enkelt förklarat

Utrustning:

Laserinstrument
GPS (flygplan, mark)
Tröghetsnavigeringsutrustning
(Kamera, IR)

Position på laserpunkt:

Flygplanets position
Tidsdifferensen på sänd/mottagen puls
Vinkeln som pulsen skjuts iväg

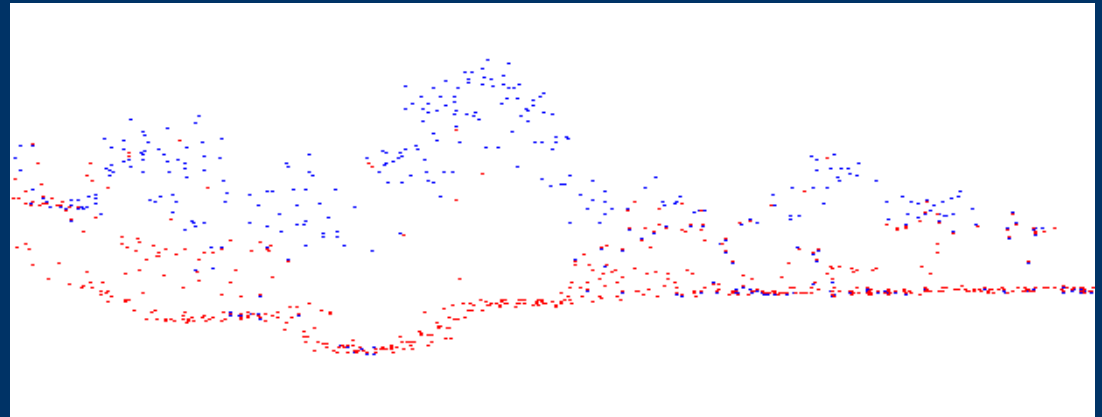
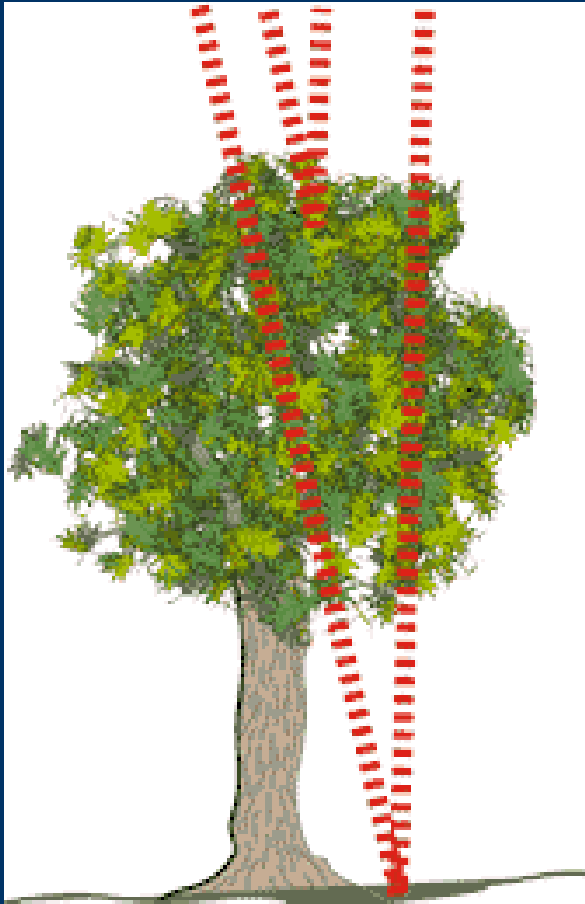
Laserskanning, hur går det till?

Karaktäristiska egenskaper

- Pulsens energi: 100 μ J
- Pulsens varaktighet: 10ns
- Pulsens frekvens: 1 – 200kHz
- Skanningens frekvens: 25-90Hz
- Skanningens mönster: zick zack, parallel, elliptisk
- Skanningens vinkel: ± 20 -45°
- Pulsens storlek på marken: 0,2 - 2m

Laserskanning, hur går det till?

Laserpulser i skogen

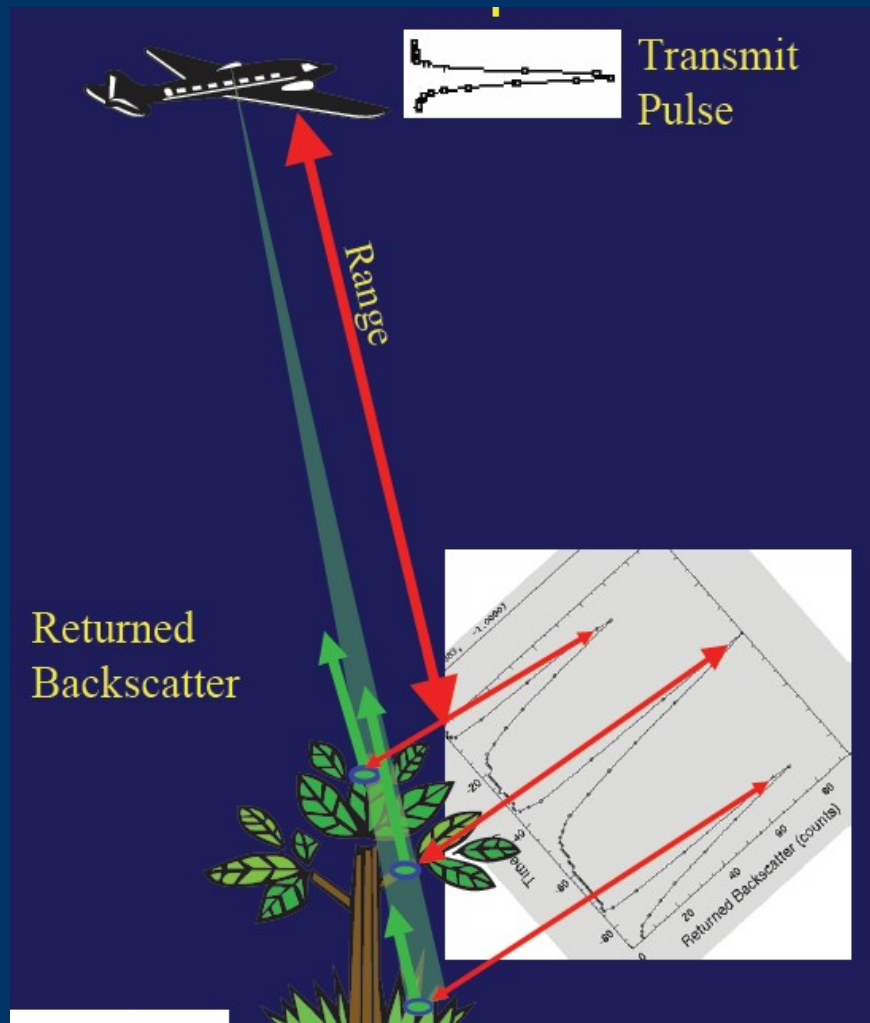

Första mottagna pulsen

Sista mottagna pulsen

Laserskanning, hur går det till?

Flera returpulser

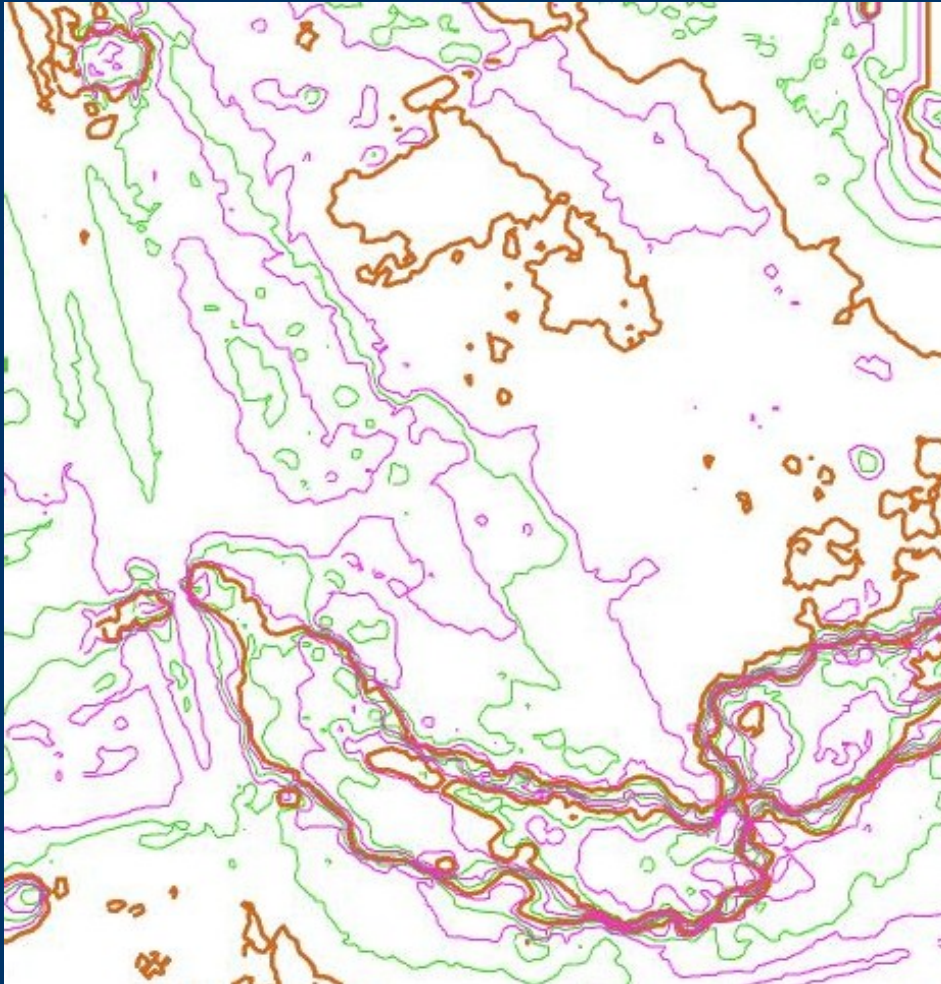
En enkel regel som brukar stämma är:

Ser du ljusstrålar träffa markytan under träden – då finns förutsättningar att också laserstrålarna returnerar markpulser

Grundmaterial Laserdata

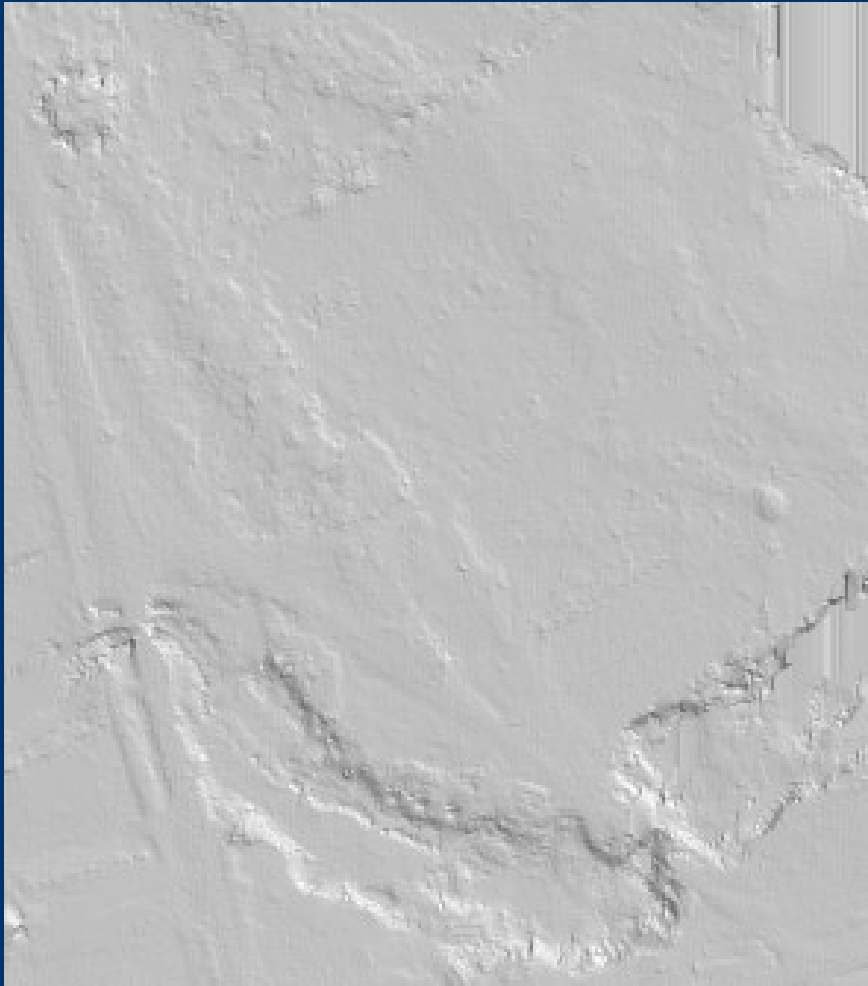
Höjdkurvor

- Höjdformationer
- Gropar
- Inläsningspunkter
- Fältmaterial
- 0,5m -> 2,5m

Grundmaterial Laserdata

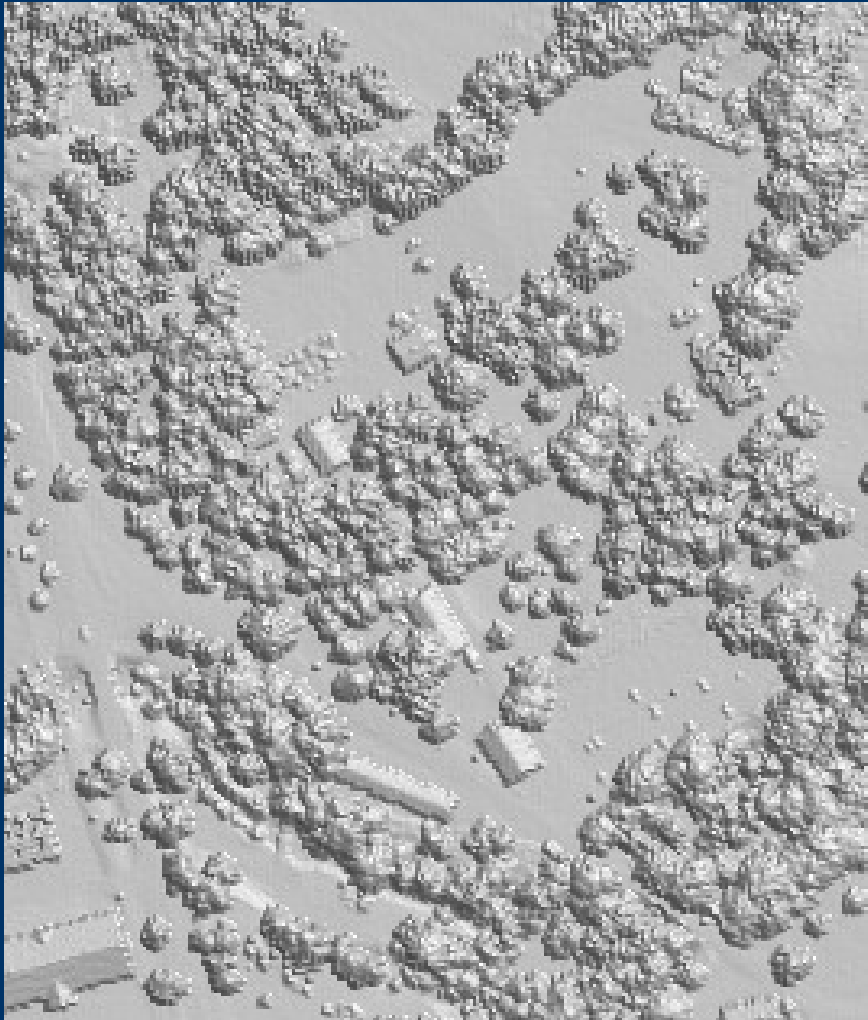
Skuggbilder

- Stigar
- Vägar
- Kolbottnar
- Gropar

Grundmaterial Laserdata

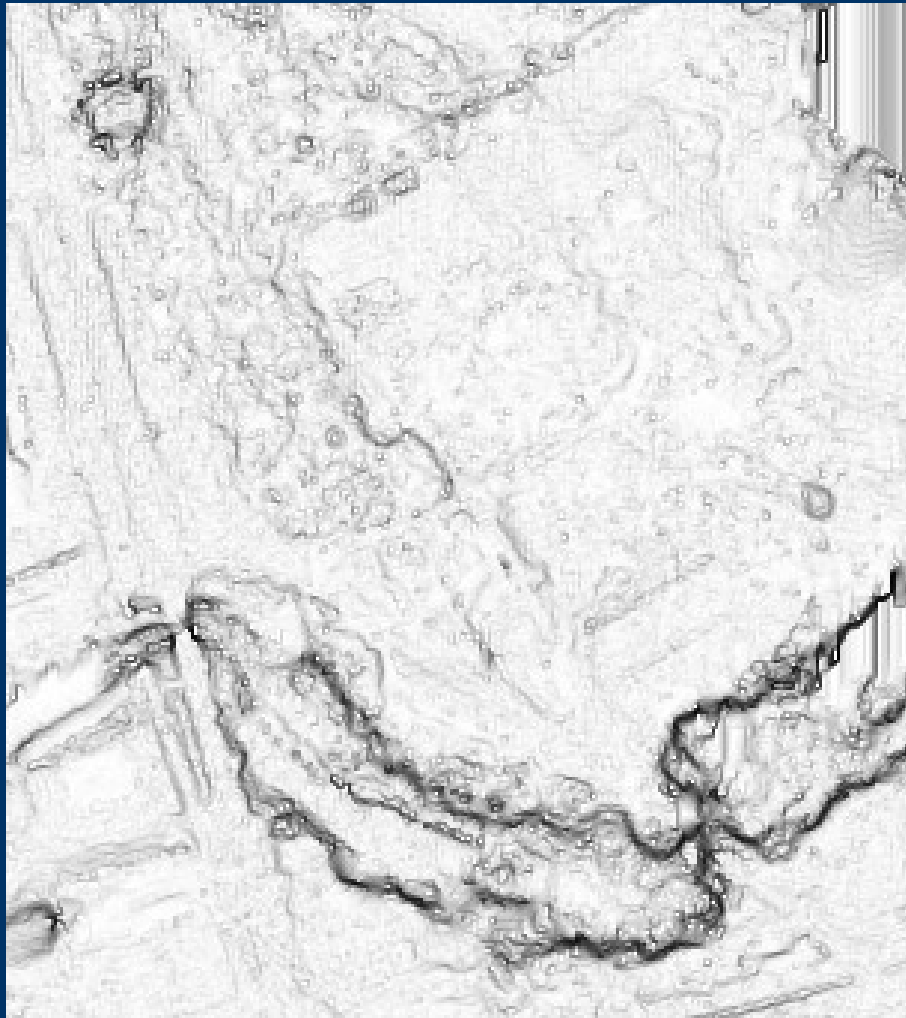
Objekt skuggbilder

- Byggnader
- Träd
- Beståndsgränser

Grundmaterial Laserdata

Lutningsbilder

- Branter
- Höjdskillnader
- Vägar, stigar
- Diken

Grundmaterial Laserdata

Objekt lutningsbilder

- Byggnader
- Träd
- Beståndsgränser

Grundmaterial Laserdata

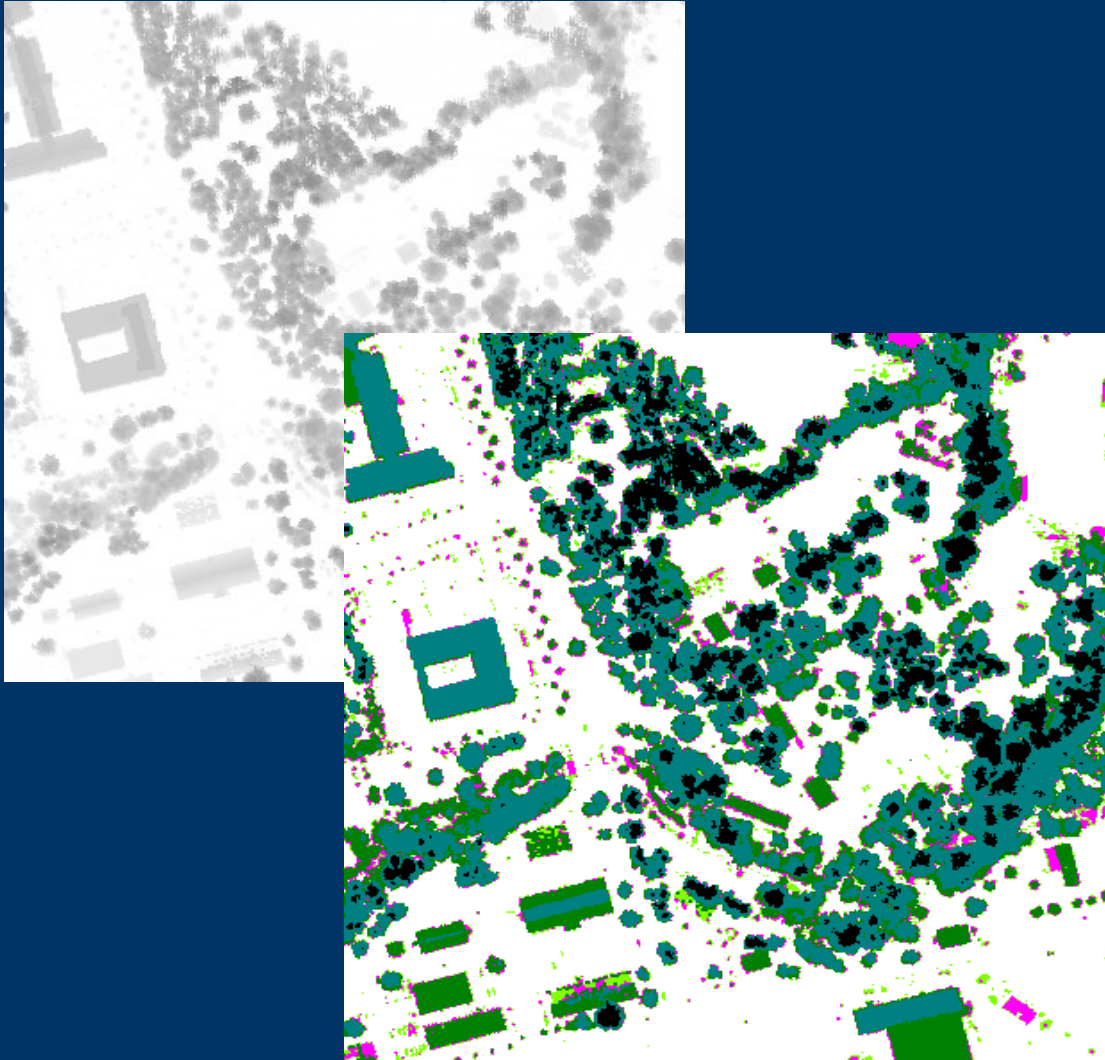
Intensitetsbilder (ortofoto)

- Vägar, stigar
- Asfalt, grus

Grundmaterial Laserdata

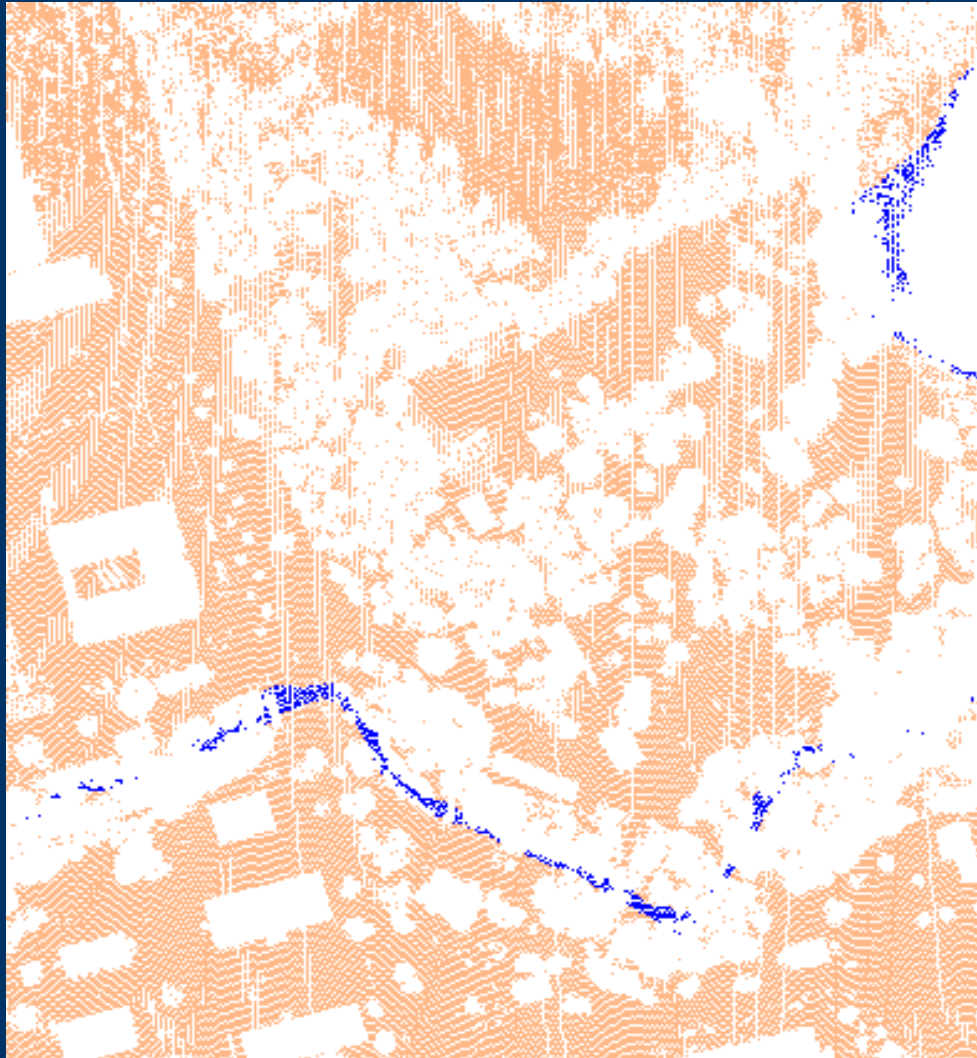
Objekthöjder

- Byggnader
- Träd Höjdskillnader
- Bestandsgränser

Grundmaterial Laserdata

Laserklasser

Exempel 1

Träd

Exempel 1

Ortofoto färg 0.25m

Exempel 1

Klassificering

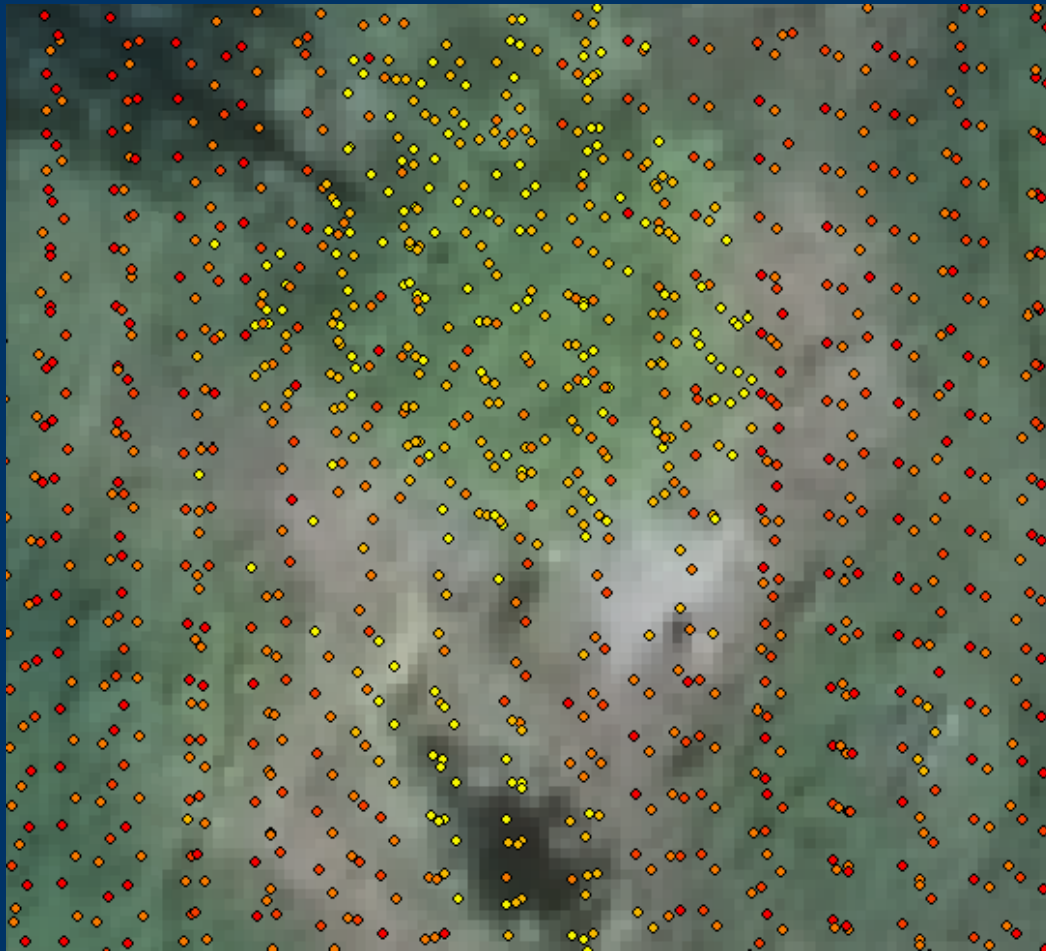

Bruna punkter = mark

Gröna punkter =
oklassificerade

Exempel 1

Intensitet

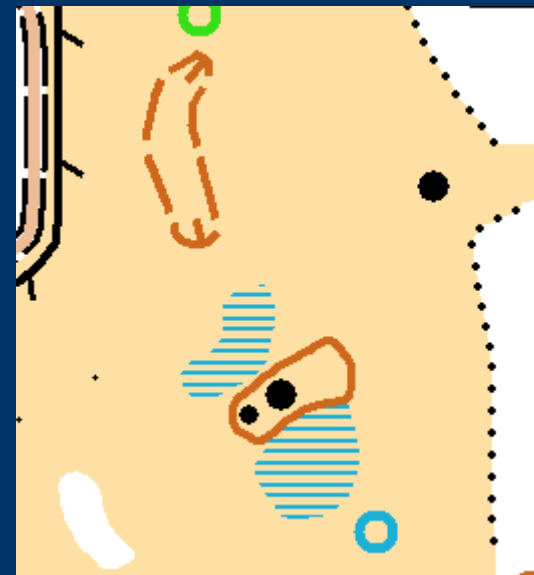
Röda punkter = hög
intensitet

Gula punkter = låg
intensitet

Exempel 2

Stenar

Exempel 2

Klassificering

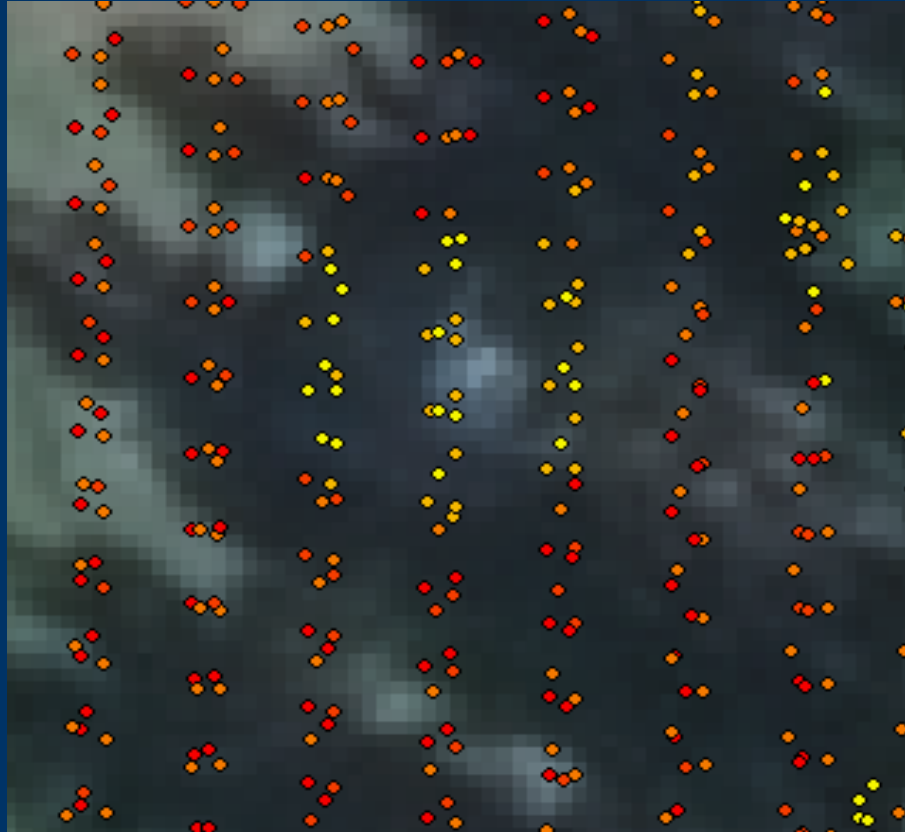

Bruna punkter = mark

Gröna punkter =
oklassificerade

Exempel 2

Intensitet

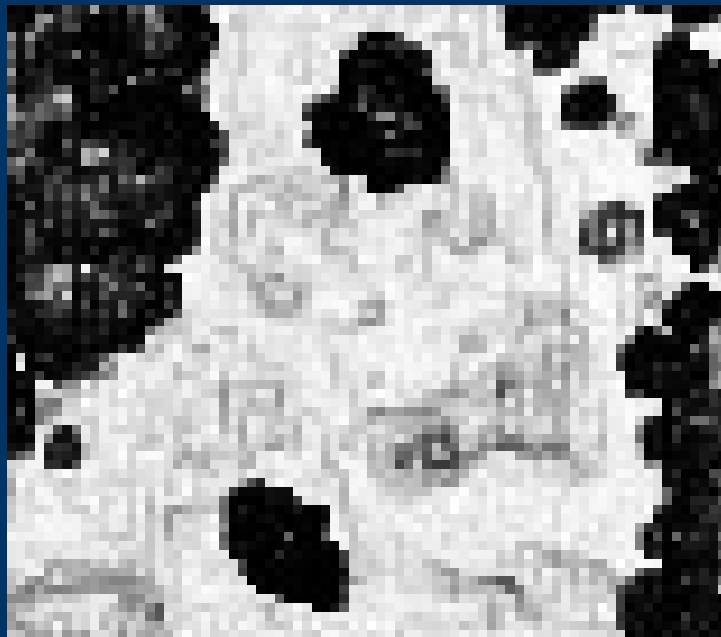

Röda punkter = hög
intensitet

Gula punkter = låg
intensitet

Exempel 2

Lutningsbild

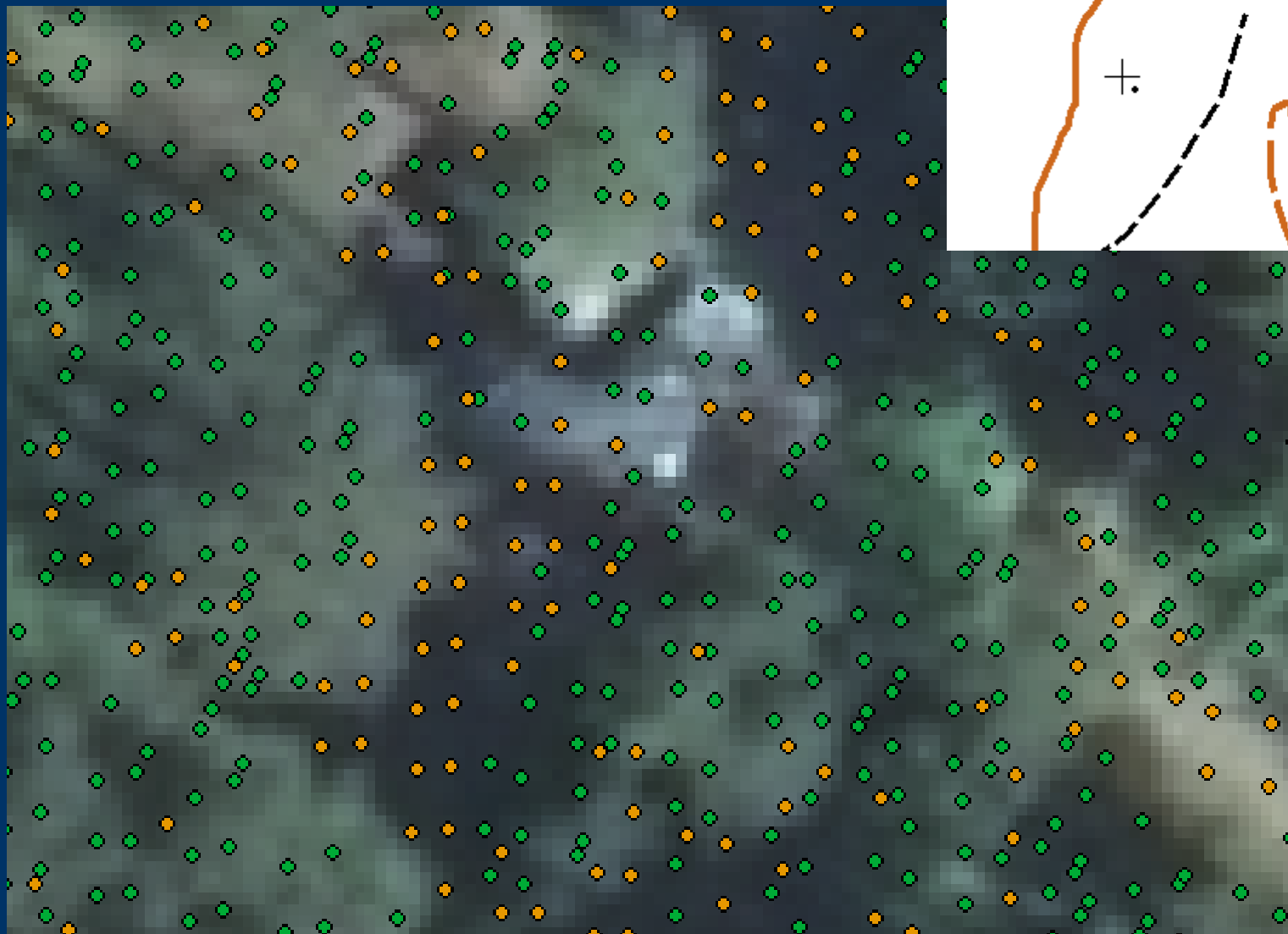
Exempel 3

Mast

Exempel 3

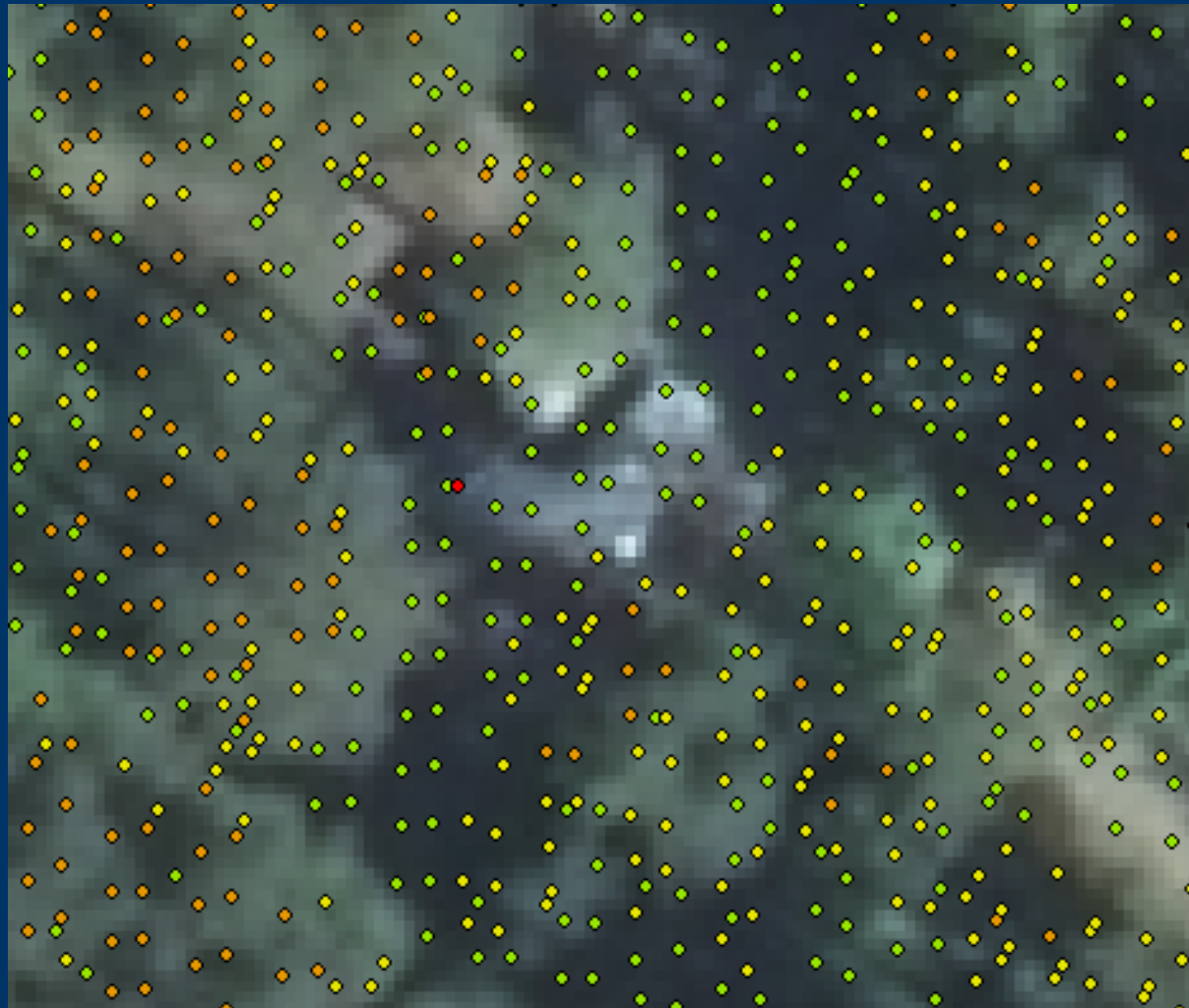
Klassificering

Exempel 3

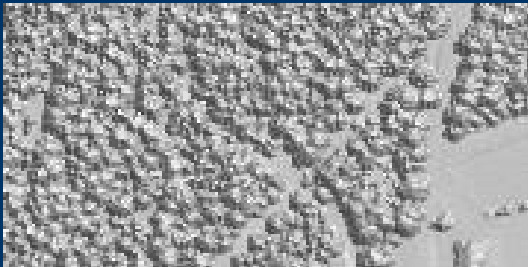
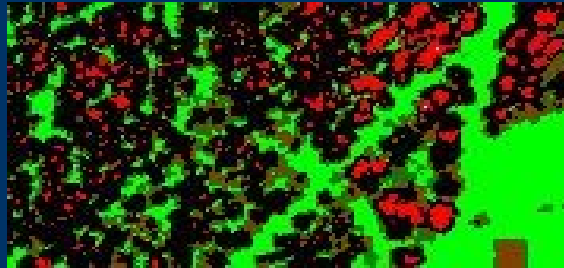
Höjd

- 21,380000 - 24,905504
- 24,905505 - 31,188824
- 31,188825 - 40,781360
- 40,781361 - 50,750895
- 50,750896 - 51,410000

Exempel 3

Olika exempel på bilder som inte framhäver masten.

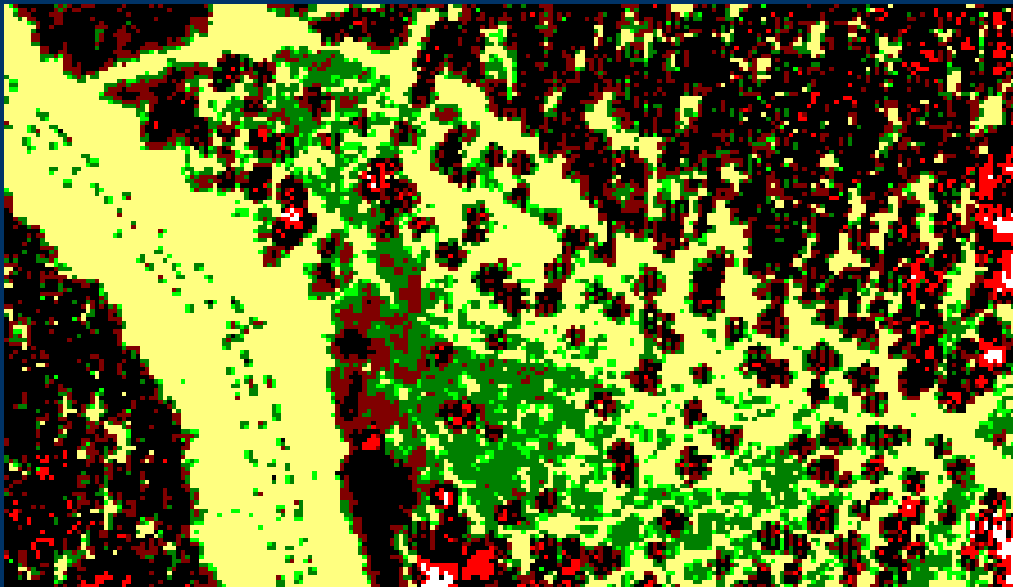
Exempel 4

Grönområde.

Exempel 4

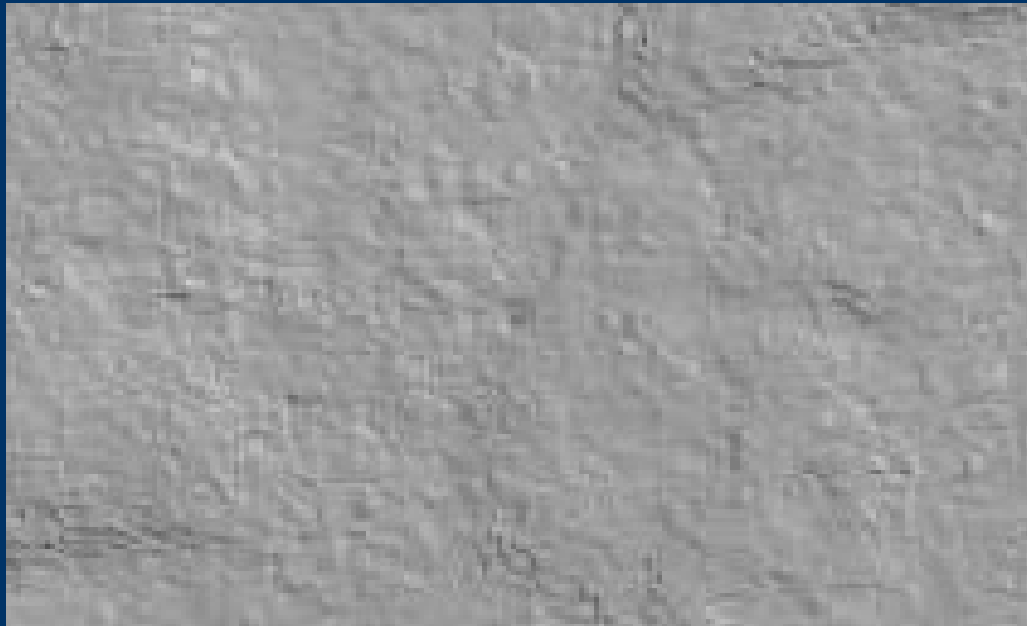
Grönområde mha. objekthöjdbilder

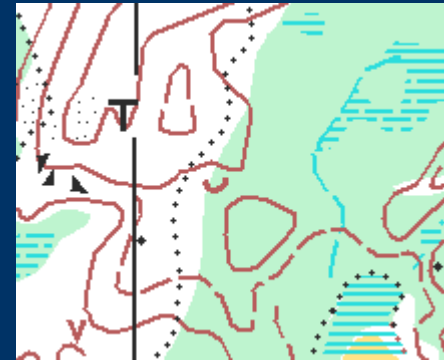
Exempel 5

Gropar mha. Skuggbilder

Exempel 5

Gropar mha. Skuggbilder

OL Laser

Fakta

- Windows applikation, skapad av mig 2009-.
- Gratis nerladdning från www.oapp.se
- Många inställningar - stimulerar upptäckarlusten?

OL Laser

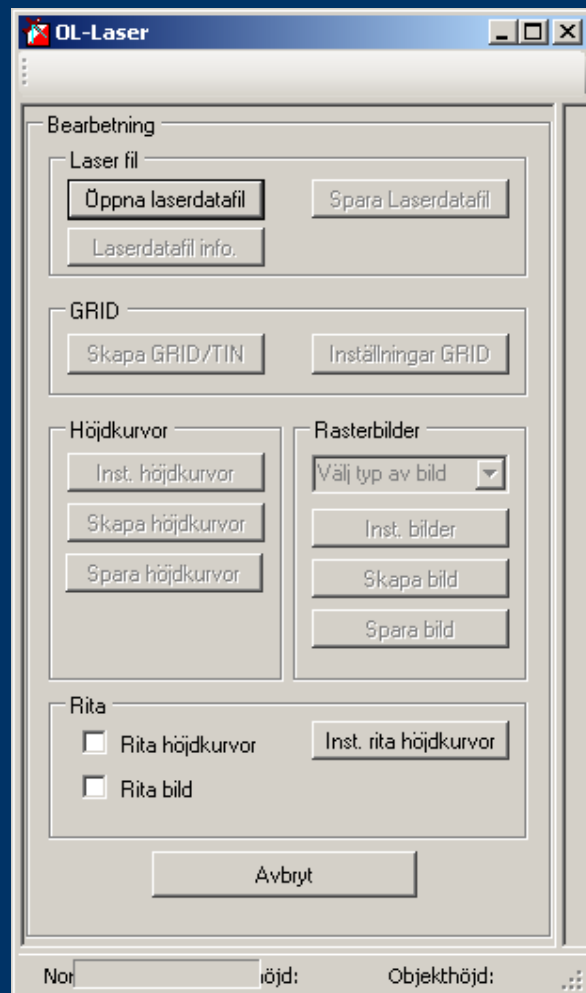
Andra programvaror

Googla

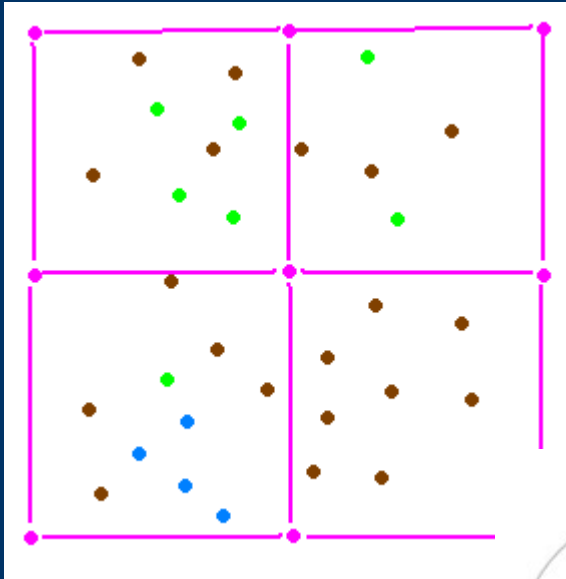
- QuickGrid
- Surfer
- Global Mapper
- Fusion
- IDL
- QT Modeler
- ALDPAT
- MARS
- OCAD 10

OL Laser

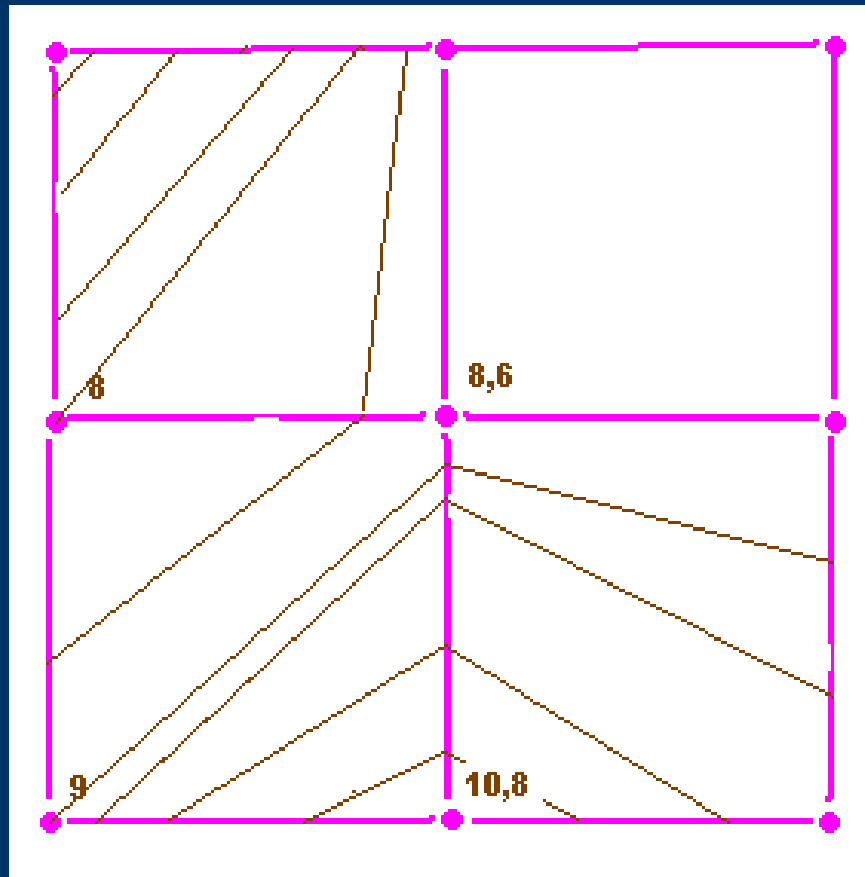
- Läsa in LAS fil
- Skapa GRID eller TIN
- Skapa höjdkurvor eller bilder (lutning, intensitet mm)
- Spara till fil

OL Laser

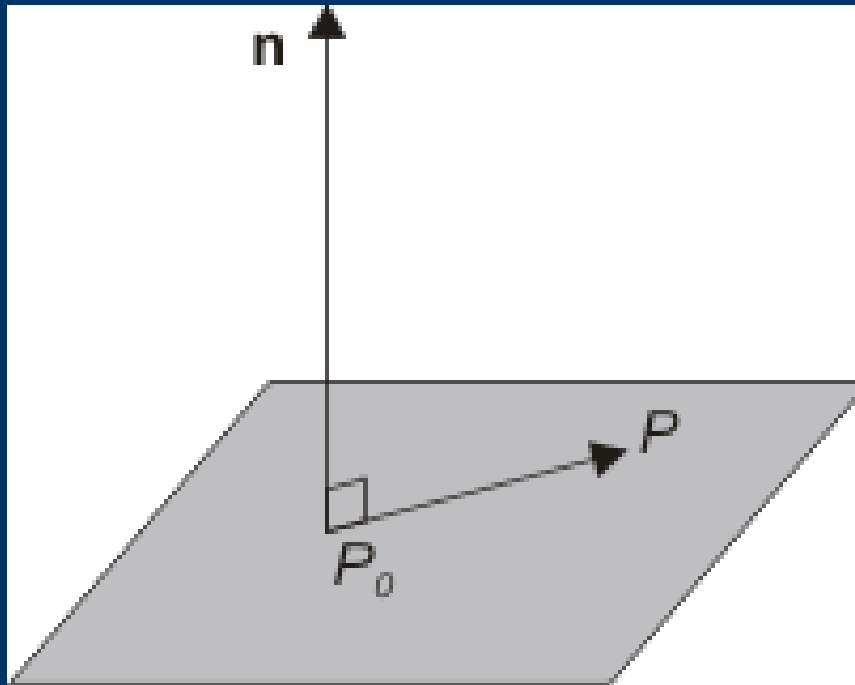
- Filtrering
Geometrisk, Klasser, Intensitet
- GRID
GRID storlek
- TIN

OL Laser

- Höjdkurvor
Ekvidistans

OL Laser

- Lutningar

Planets ekvation

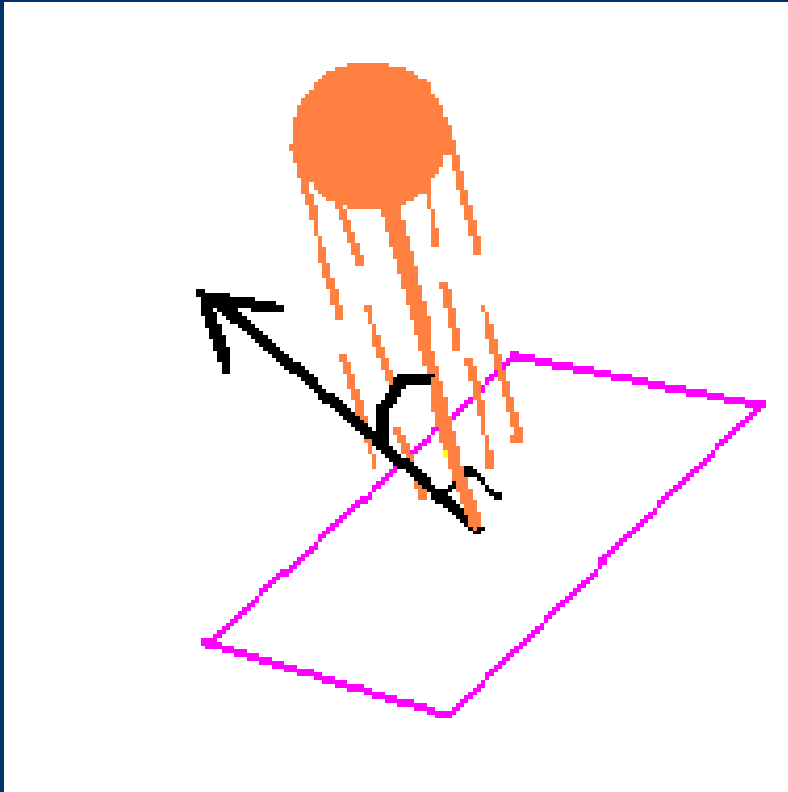
$$Ax + By + Cz + D = 0$$

Normalvektorn

$$n = (A, B, C)$$

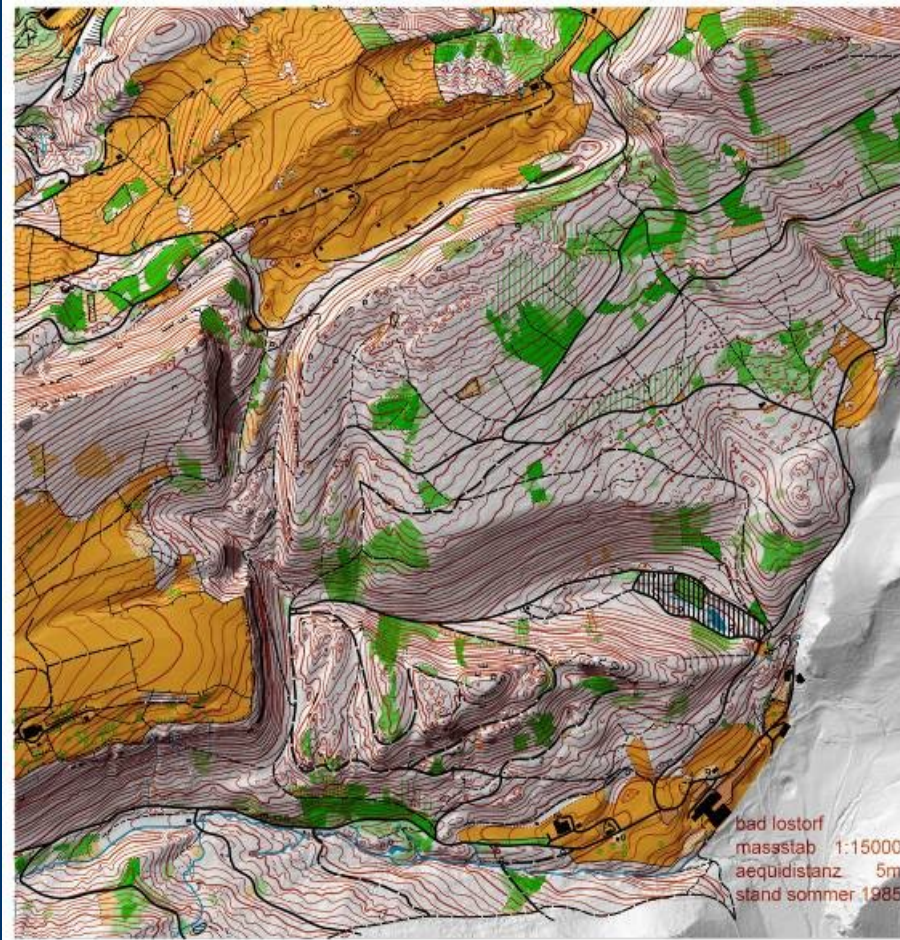

OL Laser

- Skuggningar
Storleken på vinkeln
mellan ljuskällans vektor och
planets normalvektor

Framtiden

- Laserdata-kurvningen får råda = ingen generalisering
-
- Automatiska klassificeringsmetoder för branter, bäckar, bestandsgränser
-
- Stenar?
-
- Omdrev även för laserskanning
-
- Enkla och billiga program för
  - digitala fotogrammetri

Övningar OL Laser

http://www.oapp.se/Download/Docs/Kartritarutbildning_Salen_Ovningar_OLLaser.doc

http://www.oapp.se/Download/Docs/Kartritarutbildning_Salen_Ovningar_OLLaser.pdf

- Övning 1 – Installera OL Laser
- Övning 2 – Laserdata
- Övning 3 – GRID/TIN
- Övning 4 - Höjdkurvor
- Övning 5 - Rasterbilder